

**PARTENERIAT: BIBLIOTECA – CADRE DIDACTICE ÎN COLECTAREA,
PREZERVAREA ȘI PROMOVAREA PUBLICAȚIILOR PROFESORILOR
UNIVERSITĂȚII BĂLȚENE**

THE PARTNERSHIP BETWEEN SCIENTIFIC LIBRARY AND TEACHERS
STAFF IN GATHERING, PRESERVATION AND PROMOTION
OF BALTI UNIVERSITY TEACHERS PUBLICATIONS

ELENA SCURTU, MARIA FOTESCU

Abstract: *The key issue in enhancing and promoting scientific heritage is due to the partnership between scientific library and teachers staff of four faculties, which leads to effective results in preservation teachers publications in a special collection, exposing them to various exhibitions, oral presentations, in developing bibliographies and bio-bibliographies.*

Key-words: *communication, collaboration, partnership, research, bibliographic research, scientific heritage, bibliographies, electronic information.*

Parteneriatul educațional, noțiune-cheie în pedagogia modernă, s-a impus și în învățământul superior, fiind orientat spre rezolvarea problemelor ce țin de modernizare, noi perspective, calitate în formarea profesioniștilor.

Pentru bibliotecile universitare, parteneriatele nu reprezintă ceva nou, dar, în ultimii ani, numărul acestora a crescut considerabil, prezentând soluții oportune în rezolvarea problemelor actuale specifice învățământului superior. Ca urmare, ofertele bibliotecilor devin mai vizibile în comunitatea universitară și se poate vorbi chiar de o cultură a parteneriatelor.

Pentru păstrarea rolului de actor major în asigurarea informațională a procesului educațional și cercetării științifice parteneriate se stabilesc cu toate departamentele Universității: Administrație, Facultăți, Catedre.

Printre formele de parteneriat dintre biblioteci, facultăți și catedre consemnăm: elaborarea programelor de achiziție și abonare la seriale cu participarea nemijlocită a cadrelor didactice, promovarea serviciilor de difuzare a informației, formarea culturii informației utilizatorilor, servicii de consultanță, bibliografierea, prezervarea și promovarea publicațiilor profesorilor Universității, care și va fi subiectul comunicării.

Profesorii universitari desfășoară mai multe activități: didactică, de cercetare științifică, de coordonare, de proiectare, de evaluare... Activitatea de cercetare științifică se materializează în publicațiile profesorilor care constituie un segment aparte în procesul de achiziție, de catalogare, de prezervare, de promovare desfășurat de Biblioteca.

Colectarea informației despre patrimoniul științific universitar la primul nivel este una ordinară și se face prin selectarea informației din bibliografii naționale, din toate tipurile de documente pe care le achiziționează Biblioteca, fiind fixate și integrate în sistemul ei informațional conform standardelor în vigoare.

Colectarea informației la nivelul începător nu este exhaustivă, neavând acces

la multe documente internaționale la elaborarea cărora au contribuit și cadrele universitare bălțene, grație dezvoltării colaborării științifice internaționale și consolidării poziției în spațiile științifice mondiale

Colectarea informației se dezvoltă și se amplifică la nivelul II, realizându-se prin comunicări repetate cu profesorii, cu secția Știință a Universității orientate spre înregistrarea cât mai completă a publicațiilor cadrelor didactice. Este o acțiune care necesită timp, competențe de comunicare.

Documentele semnate de profesorii Universității sînt prezervate într-o colecție specială DOU (Depozit Obligatoriu Universitaria), obiectivul căreia este protejarea, valorificarea mai dinamică a patrimoniului științific universitar. Conținutul colecției este variat și după tipul de documente (monografii, manuale, cursuri de lecții, enciclopedii, dicționare, anuare, reviste, materiale ale manifestărilor științifice...) și după domeniile de cunoaștere (în dependență de profilul facultăților Universității). Limitele cronologice ale colecției: 1952-2013, cantitatea – 2 140. Primul document din colecție datează din 1952.

Valorificarea și promovarea publicațiilor universitarilor se face prin prezentări de expoziții, lansări de carte, elaborarea bibliografiilor. Procesul de valorificare continuă ia start la mijlocul anilor '60 ai sec. XX. Toate manifestările științifice de la Institutul Pedagogic, apoi de la Universitate au fost ilustrate cu expoziții ale publicațiilor profesorilor. Se popularizau, în felul acesta, rezultatele științifice ale profesorilor în mediul științific național și internațional. Expoziții ale lucrărilor cadrelor didactice se organizau în Serviciul Comunicarea Colecțiilor la aniversările Universității, Facultăților, Bibliotecii.

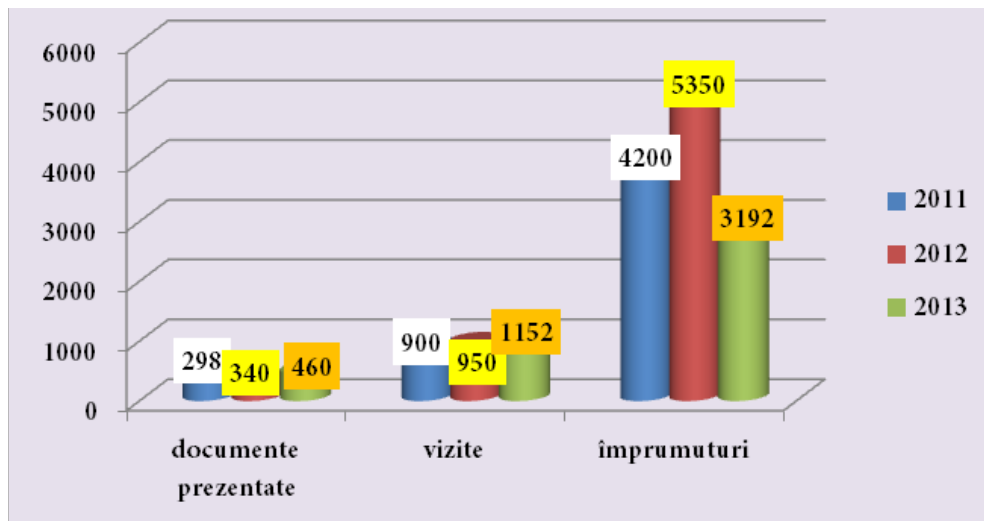
Ultimii cîțiva ani Serviciul Informare, Cercetare Bibliografică organizează expoziția Salonul editorial Universitaria cu realizările științifice ale profesorilor timp de un an.

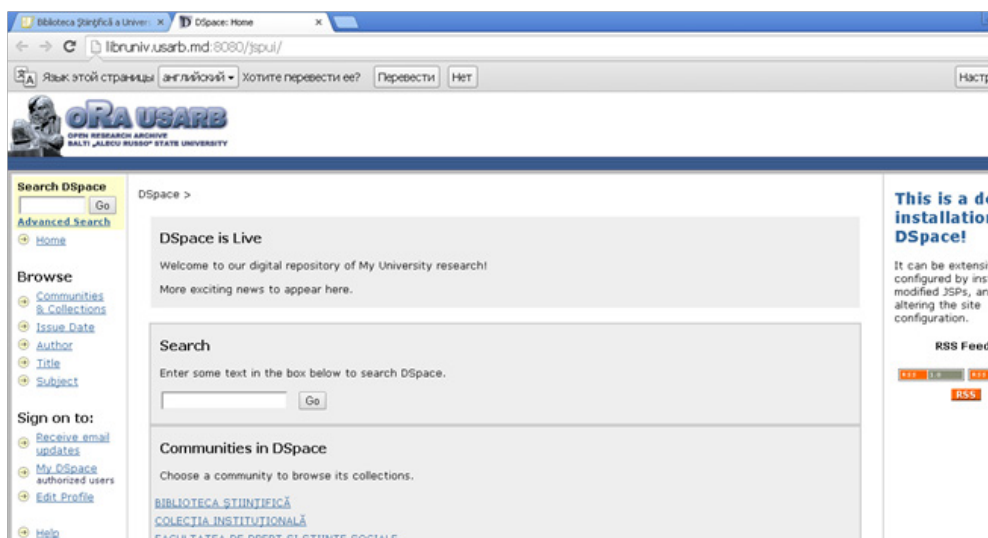
Expoziția se prezintă ca o sursă de inspirație autentică pentru tinerii cercetători în munca de investigație ulterioară. Este vizionată de grupe de studenți și masteranzii, de profesori (vizite individuale și în grup). De exemplu, în 2013 numărul de grupe a

fost de 42 (770 persoane) de la toate facultățile Universității, numărul de împrumuturi - 1900 documente. Vizitele individuale au fost de 382 cu împrumut de 1 292 documente.

Diagrama de mai jos ilustrează dinamica vizitelor și a împrumuturilor pe parcursul a trei ani.

Contribuțiile științifice ale universitarilor bălțeni se pun în valoare și în pagina Web a Bibliotecii, în repozitoriul ORA USARB (format DSpace) cu full-textele lucrărilor. Este un obiectiv instituțional consemnat în ordinul semnat de rectorul Universității. Profesorii urmează să prezinte publicațiile pentru postare în repozitoriu și integrare în circuitul informațional mondial.

Informația integrală despre tezaurul științific și didactic al Universității este inventariată în colecția de bibliografii elaborate de Bibliotecă pe un traseu de zeci de ani, anul de start fiind 1974. În acest segment de activitate parteneriatul atinge nivelul cel

mai ridicat: se comunică cu toți profesorii, se verifică exhaustivitatea publicațiilor deja bibliografiate, se înregistrează cele noi, se precizează unele neconcordanțe. Patruzeci de ani bibliografiile au fost modificate, comasate, diferențiate.

Prima din ele „*Библиографический указатель печатных работ профессорского – преподавательского состава института 1945 – 1969*” a pus în lumină realizările științifice ale universitarilor bălțeni timp de 24 de ani începînd cu 1945, anul fondării Institutului învățătoresc din Bălți. Rezultatele științifice nu se impun prin cantitate (doar peste o 1000 de lucrări, inclusiv 17 monografii, 31 manuale). Au fost ani de stabilizare, de determinare, de conturare a procesului didactic, de formare a cadrelor didactice de care avea nevoie țara. Activitatea de cercetare științifică se intensifică începînd cu sfîrșitul anilor 50, începutul anilor 60 ai sec. 20. Se editează anale științifice (11 volume), se desfășoară conferințe anuale de totalizare a activității științifice. Variate sînt temele și subiectele de cercetare. Profesorii IPSB participă cu comunicări la manifestări științifice din Moldova, din alte republici ale Uniunii Sovietice (Rusia, Ucraina; Kazahstan, Bielarusi), își publică articole în reviste de prestigiu (Доклады АН СССР, Физика в школе, Математика в школе, Радиотехника и электроника). Este unica bibliografie cu ordonare tematică a informației.

Fascicula a II-a *Библиография трудов* prezintă informație despre documentele certificate de cadrele didactice universitare bălțene editate timp de 10 ani: 1970-1980 cu o tipologie variată de documente: monografii, manuale, programe, comunicări, articole. A crescut considerabil numărul de publicații. Timp de 10 ani au văzut lumina zilei aproape 1600 lucrări (prima fasciculă peste 1000 de documente – timp de 24 de ani). Materialul este structurat pe facultăți și catedre. Este o structură care permite mai lesne a evidenția contribuțiile științifice ale unei sau alteia facultăți sau catedre. A fost o structură de bun augur, păstrînd-o pentru toate bibliografiile ulterioare. Un capitol aparte este rezervat lucrărilor angajaților Bibliotecii Științifice. Ambele bibliografii sînt dotate cu index de nume.

Fascicula a III-a consemnează împlinirile științifice ale profesorilor în următorii 10 ani: 1980-1990. Numărul de publicații a crescut pînă la 2260. Se extinde aria participărilor la manifestări științifice din mai multe orașe din Uniunea Sovietică, crește numărul de doctori în științe, Institutul găzduiește mai multe conferințe cu participare republicană și unională: *Повышение эффективности процесса обучения студентов в высших учебных заведениях, Прагматика этноспецифического дискурса, Особенности функционирования русского языка в национальной республике*; publică mai multe culegeri interuniversitare: *Литературно-критические опыты и наблюдения, Языковая семантика и речевая деятельность*. Volumul este dotat cu index de nume.

Ciclul de bibliografii din anii '90 ai sec. XX și din primii zece ani ai sec. XXI își schimbă spațiile temporale, inventariind patrimoniul științific universitar pentru o perioadă de 5 ani: 1990-1995, 1995-2000, 2000-2005, 2005-2010. Modificările au intervenit luându-se în considerație momentul operativității și vizibilității publicațiilor. Timp de 20-23 de ani au fost marcate succese de cantitate și calitate. Cantitatea s-a ridicat pînă la 7 800, calitatea se măsoară prin participarea profesorilor la manifestări și saloane științifice internaționale, proiecte internaționale și naționale, editarea publicațiilor în limbi de circulație mondială.

Începutul sec. XXI este delimitat de noi evenimente și progrese în cercetare care influențează cantitatea și calitatea ei: acreditarea Universității, alinierea ei procesului de la Bologna, deschiderea laboratoarelor noi, dotate cu tehnică modernă, publicarea revistelor științifice universitare, celebrarea aniversărilor de 60 și 65 de ani ai Universității și Bibliotecii Științifice.

Toate aceste evenimente, evident, că au provocat modificări și în elaborarea bibliografiilor. Din inițiativa directoarei E. Harconița, debutează colecția *Bibliographia Universitas* care urma să se completeze cu noi lucrări bibliografice. În această perioadă de avînt în cercetarea științifică se simțea nevoia de a pune în circulație rapidă produsul științific universitar. Era solicitat de studenții-cercetători, de alte biblioteci din țară. Începe întocmirea anuarelor care consemnează scrierile științifice ale cadrelor didactice editate într-un singur an. Pînă în prezent au fost elaborate 10 anuare dotate cu indexuri de nume și de titluri.

În primul deceniu al sec. XX își sărbătoresc aniversările și facultățile Universității. Dna directoare Elena Harconița lansează ideea de elaborare a unei noi tranșe de bibliografii în colecția *Bibliographia Universitas*, care pun în prim plan activitatea științifică și didactică la o facultate sau alta. Pot fi interpretate ca un „omagiu bibliografic” adus facultăților la aniversare.

Parteneriatul cu profesorii se intensifică în procesul de lucru asupra bibliografiilor în cauză. Profesorii sînt invitați în Bibliotecă pentru verificarea cantității lucrărilor, pentru unele precizări.

Prima bibliografie *Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Limbi și Literaturi Străine*, apărută în 2004, este consacrată remarcabilului jubileu de 50 de ani ai Facultății de Limbi și Literaturi Străine. Am menționat de mai multe ori că această Facultate a format cadre de înaltă calificare, care s-au manifestat la cel mai înalt grad în activitatea profesională și în țară și peste hotare. Înregistrările bibliografice au format 1 180 unități de documente. Aporturi didactice și științifice și-au adus profesori notorii în țară și peste hotarele ei.

În anul 2005 a fost elaborată bibliografia *Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Filologie (1945-2005)* prilejuită de cea de-a 60-a aniversare a Facultății, care parcurge un traseu încununat de succese și în formare profesioanlă și în cercetare științifică. Timp de 60 de ani filologii bălțeni au publicat peste 2 360 de lucrări, inclusiv, 85 monografii, 140 manuale, 2 135 articole.

Anul 2005, anul aniversării a 25 de ani de formare și cercetare a *Facultății Muzică și Pedagogie Muzicală*. Bibliografia *Lucrările profesorilor Facultății Muzică și Pedagogie Muzicală*, apărută în 2005 semnalează în jur de 500 documente utilizate

și în pregătirea profesională din instituții superioare și în activitatea profesională în învățământul preuniversitar.

În 2005 își sărbătorește aniversarea de 10 ani *Facultatea de Economie* una din cele mai tinere de la Universitate. Activitatea științifică a profesorilor se concretizează în mai bine de 400 de titluri prezentate în fascicula *Contribuții științifice ale profesorilor facultății Economie*.

În 2006 ajunge la vârsta de 40 de ani *Facultatea Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială*. Pentru această facultate a fost elaborată bibliografia *Contribuții științifice ale profesorilor Facultății Pedagogie, Psihologie și Asistență Socială* cu circa 1400 titluri de monografii, manuale, comunicări, articole... în domeniul educației preșcolare, învățământului primar, psihologiei, asistenței sociale. Reflectă și participările profesorilor în proiecte și programe internaționale.

Au mai fost elaborate „omagii bibliografice” pentru:

– *Facultatea de Drept* care în 2007 rotunjise vârsta de 10 ani. Înglobează circa 850 titluri de documente științifico-didactice;

– *Facultatea de Științe Reale* – 2 fascicule: 60 de ani - 2007 (1 960 titluri); 65 de ani – 2012 (2 340 titluri).

Consemnăm că în devenirea Facultății și-au adus aportul mari savanți cu renume mondial: Valentin Belousov, Izrail Gohberg, Isaac Bersucher; reprezentanți ai școlii ieșene de matematică : Nicolae Cernov și Alexandru Meilihzon.

În bibliografiile cu informație despre publicațiile profesorilor facultăților se înscrie și activitatea de coordonare științifică care se concretizează în comunicările studenților, în teze de master și de licență.

În 2013 demarează o nouă colecție editorială *Facultas Biography – USARB* cu prima lucrare dedicată celei de a 10 - a aniversării a Facultății *de Științe ale Naturii și Agroecologie*, cea mai tânără facultate a Universității. Grație colaborării fructuoase cu profesorii Facultății „simpla bibliografie cu informație despre publicațiile profesorilor s-a transformat într-o biobibliografie a Facultății” cu articole semnate de profesori, absolvenți ai Facultății, imagini care reflectă multiaspectual itinerarul parcurs de Facultate timp de 10 ani. În capitol aparte sînt prezentate 362 titluri ale publicațiilor profesorilor și 432 titluri de documente care reflectă activitatea de cercetare a studenților și masteranzilor coordonați de profesori.

Colaborarea bibliotecă-profesori ajunge la apogeu în procesul de elaborare a biobibliografiilor, care înscriu pagina proprie în cercetarea bibliografică a Bibliotecii.

Biobibliografiile se prezintă ca o cronică a vieții și activității unei persoane cu merite deosebite în activitate și nu pot fi elaborate fără participarea activă a protagoniștilor.

Profesorii Universității bălțene s-au manifestat în activitatea didactică, managerială și în cea de cercetarea științifică. Biobibliografiile contribuie avantajos și la formarea imaginii adecvate a Universității în spațiile învățământului superior și cercetării științifice.

Până în prezent au fost elaborate 18 biobibliografii în câteva colecții: *Personalității universitare bălțene*, *Universitari bălțeni*, *Doctor Honoris Causa*, *Promotori ai culturii*, *Scriitori universitari bălțeni*; protagoniștii: Nicolae Filip (4 ediții), Silviu Be-rejan, Gheorghe Popa (*a doua ediție*), Simion Băncilă, Valeriu Cabac, Boris Boincean, Ion Gagim, Larisa Bortă, Elena Belinschi, Ion Manoli, Alexandru Abramciuc, Lidia Stupacenco, Vladimir Babii, Elena Dragan, Maria Șleahtițchi, Iulius Popa, Alexandru Budișteanu.

În 2013 a fost inaugurată colecția biobibliografică: IN HONOREM cu prima lucrare consacrată doctorului habilitat Pavel TOPALĂ.

A fost o colaborare frumoasă și profitabilă și pentru protagoniști și pentru alcătuitorii: s-au colecat articole, imagini, s-au alcătuit curriculumurile vitae, s-au scos în evidență cele mai importante rezultate științifice, au fost descrise proiectele la care au participat profesorii și avantajele acestora pentru Universitate, evenimente de ascensiune din activitatea didactică, alte pasiuni, au fost prezentate titlurile publicațiilor științifico-didactice, cele de coordonare, literatura de referințe. Toate momentele și detaliile au fost discutate cu protagoniștii.

Full-textele bibliografiilor și biobibliografiilor sînt postate pe pagina Web a Bibliotecii în [Publicații](#) și [Biblioteca digitală](#), domeniul *Generalități*.

Sînt prezentate și în biblioteci/cataloge internaționale: OpenLibrary, Calameo, Issuu, Scribd.

Referințe bibliografice:

1. COROTENCO, Elena. O sursă valoroasă de informare și documentare – biobibliografia. In : *BiblioScientia*. 2009, nr. 1-2, pp. 42-46.
2. HARCONIȚA, Elena. Cercetarea bibliografică și activitatea editorială. In: *Sintagmele*. 2013, 4 iun., pp. 4-5.
3. POHILĂ, Vlad. Un mod specific de cinstire a personalităților – biobibliografiile. In: *Biblio Polis*. 2005, nr.1, pp. 54-35.
4. SCURTU, Elena, NAGHERNEAC, Anna. Cercetare bibliografică la Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. In: *Bul. ABRM*. 2008, nr. 1(7), pp. 86-89.
5. SCURTU, Elena, NAGHERNEAC, Anna. Cercetarea bibliografică: trecut, prezent și viitor=Bibliographic research. In: *Faina Tlehuci - 90 de ani de la naștere: colloquia bibliothecariorum* : ed. 1-a, 23 febr. Bălți, 2013, pp. 68-79.